

Результати гендерного аналізу бюджетної програми
6731010 "Керівництво та управління у сфері проведення виборів та референдумів"
у 2024 році

1. Період дії бюджетної програми, охоплений гендерним аналізом

3 01 січня по 31 грудня 2024 року

2. Перелік державних послуг, що надаються в межах бюджетної програми, цільові групи надавачів та отримувачів державних послуг (в тому числі потенційні)

За змістом частини другої статті 2 Закону України "Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг" на відносини щодо реалізації конституційного права громадян брати участь у всеукраїнському та місцевих референдумах, обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування дія зазначеного Закону України не поширюється. Варто зауважити, що Центральна виборча комісія не належить до державних органів, які є суб'єктами надання публічних послуг або до сфери управління якого входить суб'єкт надання публічної послуги, у визначенні публічних послуг, встановленому зазначеним Законом України.

Водночас гендерний аналіз бюджетної програми, проведення якого визначено пунктом 93 плану заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022-2025 роки, схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 року № 1805-р, передбачає дослідження бюджетної програми (її назви, мети, завдань, напрямів використання коштів, результативних показників), включаючи публічні послуги, що надаються в межах бюджетної програми, отримувачів та надавачів цих послуг, підходи до визначення обсягу та розподілу коштів в межах бюджетної програми.

При цьому згідно з пунктом 2 розділу III Методичних рекомендацій щодо формування бюджетних програм головними розпорядниками коштів державного бюджету, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 25 серпня 2023 року № 465, публічні послуги розглядаються як реалізація головним розпорядником повноважень, пов'язаних із виконанням завдань і функцій, передбачених законодавством.

Відтак, термін "публічні послуги" при проведенні гендерного аналізу бюджетної програми 6731010 застосовувався в розумінні, визначеному зазначеними Методичними рекомендаціями.

Комісія в межах бюджетної програми 6731010 забезпечує надання, зокрема, таких публічних послуг:

належне адміністрування виборів та референдумів, що гарантує право кожного громадянина України на волевиявлення та право бути обраним;

ведення персоніфікованого обліку виборців шляхом забезпечення функціонування Реєстру.

Надавачами публічних послуг у межах бюджетної програми 6731010 є:

члени Центральної виборчої комісії;

працівники Секретаріату Центральної виборчої комісії – державні службовці, працівники патронатної служби, працівники, які виконують функції з обслуговування, робітники;

працівники регіональних і територіальних представництв Комісії (у разі їх утворення) – державні службовці, працівники, які виконують функції з обслуговування, робітники;

працівники Центру підготовки учасників виборчих процесів – особи не молодше 16 років (статті 187, 188 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП).

Отримувачами публічних послуг у межах бюджетної програми 6731010 є:

виборці – громадяни України, яким виповнилося або на день голосування на виборах виповниться 18 років і які мають право голосу на відповідних виборах;

члени окружних, територіальних, дільничних виборчих комісій – громадяни України, які мають право голосу відповідно до статті 70 Конституції України (які досягли на день проведення виборів 18 років);

члени Центральної виборчої комісії – громадяни України, які на день призначення досягли 25 років, мають право голосу, проживають в Україні не менше 5 останніх років та володіють державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови;

працівники Секретаріату Центральної виборчої комісії – державні службовці, працівники патронатної служби, працівники, які виконують функції з обслуговування, робітники;

працівники регіональних і територіальних представництв Комісії (у разі їх утворення) – державні службовці;

працівники та тренери Центру підготовки учасників виборчих процесів – особи не молодше 16 років (статті 187, 188 КЗпП);

політичні партії – добровільне об'єднання громадян – прихильників певної загальнонаціональної програми суспільного розвитку, що має своєю метою сприяння формуванню і вираженню політичної волі громадян, бере участь у виборах та інших політичних заходах;

ініціативні групи всеукраїнського референдуму – виборці;

громадські об'єднання – добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів;

кандидати на пост Президента України – громадяни України, які на день виборів досягли 35 років, мають право голосу, володіють державною мовою і проживають в Україні протягом 10 перед днем виборів років;

кандидати в народні депутати України – громадяни України, які на день виборів досягли 21 року, мають право голосу і проживають в Україні протягом 5 останніх перед днем виборів років;

кандидати на місцевих виборах – громадяни України, які досягли на день проведення місцевих виборів 18 років;

офіційні спостерігачі, зокрема від іноземних держав, міжнародних організацій – виборці (крім офіційних спостерігачів від іноземних держав, міжнародних організацій);

представники медіа – особи не молодше 16 років (статті 187, 188 КЗпП).

3. Висновки за результатами гендерного аналізу бюджетної програми:

- наявність та якість даних, необхідних для проведення гендерного аналізу бюджетної програми (зокрема, репрезентативність, співставність, згрупованість даних за статтю та іншими ознаками, доцільними для проведення гендерного аналізу бюджетної програми)

Під час гендерного аналізу опрацьовано державну статистичну та іншу звітність, бюджетну та фінансову звітність, дані бухгалтерського, статистичного та управлінського обліку, дані Державного реєстру виборців, статистичні дані загальнодержавних та місцевих виборів, бюджетні запити, паспорт бюджетної програми, звіт про виконання паспорта бюджетної програми, інформацію про виконання Операційного плану Комісії на 2024 рік та використано відповідні дані проведення гендерного аналізу бюджетної програми 6731010.

Після аналізу цих даних встановлено, що переважна більшість затверджених форм звітності та документації, які застосовується в Комісії під час ведення бухгалтерського, статистичного та управлінського обліку, не містить інформації щодо гендерної складової.

- відповідність бюджетної програми взятим Україною зобов'язанням щодо гендерної рівності, вимогам нормативно-правових актів та інших документів, які містять інформацію про гендерну рівність, в тому числі відповідність завданням стратегічних і програмних документів держави з гендерних питань

Бюджетна програма 6731010 відповідає взятим Україною зобов'язанням щодо гендерної рівності, вимогам нормативно-правових актів, які містять інформацію про гендерну рівність, в тому числі її відповідності завданням стратегічних і програмних документів держави з гендерних питань, зокрема визначеними:

Конвенцією Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 06 жовтня 1999 року;

Конвенцією Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (Стамбульська конвенція) від 11 травня 2011 року;

Загальними рекомендаціями Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок від 06 жовтня 1999 року;

Цілями сталого розвитку ООН до 2030 року, визначені резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 25 вересня 2015 року № 70/1;

Стратегією гендерної рівності Ради Європи (на 2024 – 2029 рр.) від 06 березня 2024 року;

Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованою Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII;

Законом України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків" від 08 вересня 2005 року № 2866-IV;

Законом України "Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні" від 06 вересня 2012 року № 5207-VI;

Виборчим кодексом України від 19 грудня 2019 року № 396-IX;

Законом України "Про всеукраїнський референдум" від 26 січня 2021 року № 1135-IX;

постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2022 року № 752-р "Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022-2024 роки".

- стан врахування у бюджетній програмі гендерних аспектів (наявність гендерних аспектів у назві бюджетної програми, її меті, завданнях, напрямках використання коштів, результативних показниках)

Назва бюджетної програми 6731010 "Керівництво та управління у сфері проведення виборів та референдумів" є гендерно нейтральною.

Ціль державної політики, на досягнення якої спрямована реалізація КПКВК 6731010, – реалізація та захист конституційних виборчих прав громадян України і прав на участь у референдумах, покращення організації підготовки та проведення виборів і референдумів. Ціль державної політики спрямована на всіх громадян України, є гендерно нейтральною.

Метою бюджетної програми 6731010 визначено "Організація роботи та забезпечення підготовки та проведення виборів Президента України, народних депутатів України, проведення всеукраїнського референдуму та встановлення їх результатів. Здійснення контролю за організацією підготовки та проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів. Організація ведення та функціонування Державного реєстру виборців". Мета бюджетної програми є гендерно нейтральною.

Для забезпечення досягнення мети бюджетної програми виконуються такі завдання:

- 1) забезпечення дотримання, передбачених Конституцією України, Виборчим кодексом України та законами України, принципів та засад виборчих процесів;
- 2) здійснення контролю за додержанням вимог законодавства України про вибори та референдуми;
- 3) консультативно-методичне забезпечення діяльності виборчих комісій, комісій з референдумів;
- 4) ведення персоніфікованого обліку виборців;
- 5) складання списків виборців для проведення виборів Президента України, народних депутатів України, депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, всеукраїнського та місцевих референдумів;
- б) облік виборчих діляниць, які існують на постійній основі.

Зазначені завдання визначено відповідно до з загальних повноважень Комісії, передбачених статтею 17 Закону України "Про Центральну виборчу комісію".

Завдання, які виконуються для досягнення мети бюджетної програми, є гендерно нейтральними.

Серед результативних показників бюджетної програми 6731010 до бюджетних запитів на 2025-2027 роки Комісією включено такі показники, що висвітлюють рівень досягнення мети та виконання завдань у частині забезпечення гендерної рівності:

показник продукту "Кількість заходів з питань гендерної рівності, в яких взято участь представниками Центральної виборчої комісії";

показники якості "Частка жінок на державній службі, у тому числі у розрізі категорій посад" за категоріями А, Б, В.

Зазначені показники спрямовані на висвітлення рівня досягнення мети та виконання завдань у частині забезпечення гендерної рівності за бюджетною програмою 6731010, проте їх кількість доцільно розширити, додавши показники, які висвітлюють:

залученість жінок серед членів Комісії;

підвищення рівня професійної компетентності членів Центральної виборчої комісії та працівників її Секретаріату з питань гендерної рівності та протидії дискримінації;

частку жінок серед осіб, про яких внесено записи у базі даних Державного реєстру виборців тощо.

- виявлені гендерні розриви, гендерна дискримінація, тенденції при забезпеченні потреб та задоволенні інтересів жінок, чоловіків та/або їх груп

Під час проведення гендерного аналізу виявлено певні гендерні розриви та негативні тенденції при забезпеченні потреб та задоволенні інтересів жінок, чоловіків та/або їх груп.

Жінки демонструють активність у виборчих процесах у складі окружних і територіальних виборчих комісій, особливо під час проведення місцевих виборів, що свідчить про їх вагомий внесок у організацію та адміністрування виборів. Водночас чоловіки частіше займають керівні посади, зокрема голів комісій, що свідчить про певний дисбаланс у розподілі ролей.

Серед складу членів Центральної виборчої комісії спостерігається значна гендерна нерівність, причому це стосується як керівництва, так і загального складу. Представництво жінок на рівні 25% у керівництві Комісії та 33% у загальному складі Комісії вказує на недостатнє дотримання принципу гендерного балансу.

Гендерний баланс у Секретаріаті Комісії схиляється на користь жінок. Хоча жінки переважають, різниця між представниками обох статей не є критичною, що свідчить про достатньо збалансований підхід до гендерного розподілу. Разом з тим, важливо зазначити, що цей загальний показник містить значні відмінності в гендерному складі різних категорій працівників Секретаріату Комісії.

Серед кандидатів на пост Президента України у 2019 році простежується значний гендерний дисбаланс, який демонструє, що жінки недостатньо представлені у боротьбі за найвищу державну посаду, що може свідчити про наявність бар'єрів для їх участі у великій політиці.

На виборах народних депутатів України у 2019 році серед кандидатів у народні депутати також спостерігається значний гендерний дисбаланс, що свідчить про низьке представництво жінок у політичній сфері та підкреслює необхідність

підтримки гендерної рівності й залучення більшої кількості жінок до активної політичної діяльності.

У виборчих процесах на місцевому рівні жінки демонструють доволі активну участь, особливо як кандидати в депутати місцевих рад, однак у випадку керівних посад, таких як міські голови, жінки значно менше представлені.

- забезпечення справедливого та неупередженого розподілу бюджетних коштів при плануванні та виконанні бюджетної програми, наданні державних послуг (рівень забезпечення потреб та задоволення інтересів жінок, чоловіків та/або їх груп за існуючих/діючих підходів до визначення обсягу та розподілу коштів в межах бюджетної програми)

Під час планування та виконання бюджетної програми фінансове забезпечення Комісії ґрунтується на основі чітких цілей і завдань, із забезпеченням рівного доступу до ресурсів для всіх працівників, зокрема заробітної плати, утримання приміщень, матеріально-технічного й транспортного забезпечення, соціальних гарантій для працівників, підвищення кваліфікації та кар'єрного зростання для обох статей тощо. Розподіл коштів відповідає реальним потребам і не створює гендерної нерівності (наприклад, диспропорції у зарплатах за однакову виконану роботу або доступі до пільг).

Дотримання гендерної рівності у процесі визначення обсягу та розподілу коштів у межах бюджетної програми 6731010 забезпечує справедливі умови для всіх працівників, ефективно використання ресурсів та сприяє досягненню цілей та завдань бюджетної програми 6731010.

4. Пропозиції за результатами гендерного аналізу бюджетної програми:

- включення гендерних аспектів до бюджетної програми (до назви бюджетної програми, її мети, завдань, напрямів використання коштів, результативних показників)

- Забезпечити постійне підвищення рівня професійної компетентності членів Центральної виборчої комісії та працівників її Секретаріату з питань гендерної рівності та протидії дискримінації, ввести відповідний результативний показник до документів, що застосовуються у програмно-цільовому методі у бюджетному процесі.

- Ввести до документів, що застосовуються у програмно-цільовому методі у бюджетному процесі, результативний показник "Частка жінок серед членів Центральної виборчої комісії".

- Розглянути можливість та доцільність внесення змін до статті 6 Закону України "Про Державний реєстр виборців" у частині розширення переліку персональних даних виборця відомостями про стать виборця та введення результативного показника щодо частки жінок серед кількості записів про осіб у базі даних Державного реєстру виборців до документів, що застосовуються у програмно-цільовому методі у бюджетному процесі.

- заходи з подальшого впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі (проведення гендерного аналізу бюджетної програми, або її окремих завдань, напрямів використання коштів, послуг, що надаються в межах бюджетної програми)

- Здійснювати щорічно моніторинг бюджетної програми 6731010 з огляду на зменшення гендерних розривів, усунення гендерної дискримінації, забезпечення потреб та інтересів жінок і чоловіків та/або їх груп у процесі реалізації зазначеної бюджетної програми.

- заходи з посилення гендерної рівності (шляхи зменшення гендерних розривів, усунення гендерної дискримінації, забезпечення потреб, задоволення інтересів жінок і чоловіків та/або їх груп)

- Розглянути відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09 жовтня 2020 року № 930 "Деякі питання забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків" можливість та доцільність:

покладення обов'язків уповноваженої особи (координатора) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на одного з заступників керівника Секретаріату Комісії;

утворення у складі Секретаріату Центральної виборчої комісії або у складі самостійного структурного підрозділу Секретаріату Центральної виборчої комісії відповідального підрозділу з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у межах штатної чисельності Секретаріату Центральної виборчої комісії або визначення відповідального працівника в одному із структурних підрозділів Секретаріату Комісії.

- Провести детальне дослідження потреб та інтересів різних груп жінок і чоловіків, а також рівня їх забезпечення, з метою визначення можливих шляхів покращення якості надання Комісією публічних послуг.

- Під час формування нового Стратегічного плану Центральної виборчої комісії врахувати результати досліджень потреб та інтересів різних груп жінок і чоловіків, а також рівень їх забезпечення, розробити відповідні заходи, пов'язані з дотриманням гендерної рівності.

- Сприяти гендерному балансу серед працівників регіональних і територіальних представництв Центральної виборчої комісії (у разі їх утворення), зокрема на керівних посадах.

- Враховувати під час планування, розподілу та використання бюджетних коштів потреби різних категорій працівників (батьки з дітьми, особи з інвалідністю, вагітні жінки, працівники пенсійного віку тощо).

- удосконалення процесу збору та обробки даних, запровадження нових та/або перегляд існуючих форм статистичної та адміністративної звітності

- Під час збору та обробки даних, запровадження нових та/або перегляду існуючих форм статистичної та адміністративної звітності, підготовки анкет, форм опитування забезпечувати збір та обробку даних з урахуванням дезагрегації за статтю.

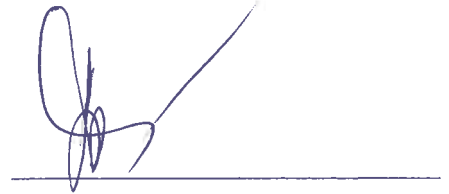
Голова робочої групи

Сергій ДУБОВИК

Члени робочої групи

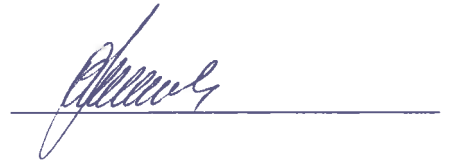
Тетяна БУЧИНСЬКА

Вікторія ГЛУЩЕНКО

Олена ГУЛІНОВА

Олександр СТЕЛЬМАХ

Тетяна УСАЧОВА

10 січня 2025 р.